

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/181/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612212217
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6612212217.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., IČO: 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, proti odporkyni G. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XXX/XX, XXX XX U., zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, J. Kráľa 5/A, Lučenec, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, J. Kráľa 5/A, Lučenec, o zaplatenie 5 235,12 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Lučenci č. k. 9C/96/2013 - 179 zo dňa 29.11.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. O trovách konania súd rozhodol poukazom na ust. § 151 ods. 7 O. s. p., že navrhovateľ je povinný nahradiť odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne tvory konania vo výške 100 %, pričom o výške náhrady súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Zamietnutie návrhu súd odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľ nadobudol pohľadávku dňa 23.09.2009 postúpením od veriteľa GE Money, a.s., s ktorým odporkyňa, ako dlžník, dňa 05.09.2007 uzavrela Zmluvu o úvere a ďalších úverových produktoch. Zmluva má povahu spotrebiteľskej zmluvy. Platnosť zmluvy mala byť ukončená po zaplatení 72 mesačných splátok úveru, pričom prvá splátka v zmysle bodu 5.3 Obchodných podmienok bola splatná dňa 12.10.2007. Počnúc od februára 2008 platila odporkyňa splátky po lehote dohodnutej splatnosti. Nakoľko podľa bodu 7.3. Obchodných podmienok veriteľ bol oprávnený požadovať okamžité splatenie úveru, ak je dlžník v omeškaní s platením viac ako troch splátok, z tohto súd vyvodil, že premlčacia doba začala plynúť podľa § 394 Obchodného zákonníka dňa 13.05.2008 (nakoľko splátky mala dlžníčka platiť vždy do 12.-teho dňa toho ktorého mesiaca, avšak v mesiaci február splátku zaplatila 20.02.2008, v mesiaci marec dňa 26.03.2008, v mesiaci apríl 22.04.2008) a uplynula dňa 13.05.2012. Celý úver bol zosplatený pre neplnenie podmienok zo strany odporkyne. Súd prihliadol na námietku premlčania nároku vznesenú odporkyňou a vedľajším účastníkom na strane odporkyne a uzavrel, že nakoľko navrhovateľ podal návrh na súd dňa 09.08.2012, jeho nárok je premlčaný vychádzajúc zo štvorročnej premlčacej doby podľa § 397 Obchodného zákonníka, počítanej počnúc od 13.05.2008.

Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 29.04.2011, ktorú uzavrel navrhovateľ s odporkyňou, súd posudzoval podľa § 323 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, preto nepovažoval za potrebné zisťovať, či odporkyňa ne/mala vedomosť o premlčaní dlhu. Obchodný zákonník túto podmienku pre platnosť uznania nevyžaduje. Avšak konanie navrhovateľa pri predkladaní dohôd o uznaní dlhu na podpis spotrebiteľom súd považuje za výkon práva odporujúci dobrým mravom

(nekalou obchodnou praktikou), ktorému nemožno poskytnúť súdnu ochranu. Dohodu súd vyhodnotil ako takú, na ktorú nemožno v konaní prihladať a nevyvoláva žiaden účinok.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil (§ 220 O. s. p.) a návrhu navrhovateľa vyhovel v celom rozsahu a odporkyni uložil povinnosť nahradit' trovy prvostupňového a odvolacieho konania.

Namietal, že súd vec neprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav. Navrhovateľ zastáva zhodný názor s okresným súdom v tom, že na daný právny vzťah je treba aplikovať ust. Obchodného zákonníka, vrátane ust. o premlčacej dobe (rozhodnutie NS SR sp. zn. 6M Cdo 4/2012). Podľa jeho názoru ale okresný súd nesprávne vyvodil začiatok plynutia premlčacej doby, keď si zamenil začatie plynutia premlčacej doby na uplatnenie pohľadávky na súde so začatím plynutia premlčacej doby na právo uskutočniť právny úkon zosplatnenia úveru. Súd stotožnil oprávnenie navrhovateľa požadovať splatenie celého úveru od dlžníka riadiac sa bodom 7.3. Obchodných podmienok so začatím plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na súde. Navrhovateľ svoje právo zosplatniť úver využil až 26.02.2009, t.j. ide o deň označený v platobnej histórii ako „zrieknutie sa budúceho poplatku“. Premlčacia doba tak začala plynúť dňa 27.02.2009 a uplynula dňa 27.02.2013. Žaloba bola na súd podaná dňa 09.08.2012, teda v premlčacej dobe. Premlčanie vylučuje aj skutočnosť, že ak súd dospel k záveru, že na právny vzťah je potrebné aplikovať Obchodný zákonník, tak podľa § 407 ods. 2, 3 Obchodného zákonníka k uznaniu záväzku došlo aj čiastočným plnením odporkyne.

Z vyššie uvedených dôvodov preto navrhovateľ nepovažuje za potrebné zdôrazňovať platnosť Dohody o uzavretí splátkového kalendára, nakoľko pohľadávka vo vzťahu k pôvodnej zmluve o úvere premlčaná (bez ohľadu na Dohodu) nie je.

Odporkyňa, aj vedľajší účastník na strane odporkyne, obidvaja zastúpení tým istým právnym zástupcom, navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uplatnili náhradu trov odvolacieho konania.

Právny zástupca uviedol, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere bez ohľadu na formu a typ spotrebiteľského úveru sa vždy spravuje špeciálnymi ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách a podporne Občianskym zákonníkom. Zastáva názor, že súd mal vec aj z hľadiska premlčania posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Použitie Obchodného zákonníka, ako podpornej právnej úpravy pri spotrebiteľských vzťahoch, je jednoznačne pre spotrebiteľa znevýhodňujúce, a naopak, dodávateľa dostáva do ešte výhodnejšieho postavenia. Pôvodná klasická podoba úverovej zmluvy predpokladaná Obchodným zákonníkom dnes už zjavne nezodpovedá tomu, čo právne predpisy a prax nazývajú zmluvou o spotrebiteľskom úvere. K „Dohode“ dodáva, že navrhovateľ je pri jej uzatváraní bez akýchkoľvek pochybností v postavení dodávateľa, preto ju súd musí podrobiť kontrole v zmysle § 153 ods. 3 O. s. p. pri náležitej aplikácii spotrebiteľských predpisov. Uzatvorenie „Dohody“ je v rozpore s dobrými mravmi, pretože pri jej uzatváraní neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom boli využité omyl, lešť v snahe dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Vzhľadom k predformulovanému obsahu „Dohody“ možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu.

Pri priznaní náhrady trov odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi súd postupoval v súlade s legislatívou EÚ, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, v súlade s vnútroštátnou úpravou a ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2).

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Okresný súd daný záväzkovo-právny vzťah veriteľa (právneho predchodcu navrhovateľa) a dlžníka (odporkyne) založený Zmluvou o úvere a ďalších úverových produktoch zo dňa 05.09.2007 posudzoval podľa ust. § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, a zákonné ustanovenia tohto predpisu aplikoval aj v otázke premlčania (§§ 387, 388, 390, 391, 392, 394, 397). Vyplýva to z

odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu. Na predmetný úverový vzťah ale bolo potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ustanovenia § 52 a nasl., vrátane § 101 o premlčacej dobe. Správnosť takéhoto názoru podporuje aj neskôr prijatá novela zákona č. 102/2014 Z. z., ktorou bol novelizovaný Občiansky zákonník, a ktorou sa jednoznačne odstránila nejednotnosť v rozhodovaní súdov pri posudzovaní právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ. V zmysle uvedenej novely sa v takýchto prípadoch vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva (účinnosť od 01.04.2015).

Z obsahu predloženého spisu zistil odvolací súd nasledovný skutkový stav.

Predmetná úverová zmluva, z ktorej navrhovateľ žalobným návrhom uplatnil nároky, neobsahuje dátum konečnej splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru má vyplývať iba z celkového počtu splátok úveru dohodnutých účastníkmi zmluvy v počte 72 mesačných splátok, pri výške pravidelnej mesačnej splátky 95,60 eur (2 880,00 SKK). Prvá splátka úveru bola splatná dňa 12.10.2007. Potom zaplatením 72 pravidelných mesačných splátok počítaných od tohto dátumu, by mala zmluva o úvere zaniknúť (úver mal byť riadne splatený k 12.10.2013). Konečná splatnosť úveru, vzhľadom na závažnosť tejto náležitosti zmluvy, by sa však nemala vyvodzovať iba (akýmkoľvek) matematickým výpočtom, ale konečná splatnosť úveru má byť zrejmá a jednoznačne zadaná konkrétnym dňom (dátumom).

V tzv. Platobnej histórii k zmluve 1010717472 G. Z., je pri dátume 19.11.2008 uvedená suma 112,86 eur (3 400,00 SKK), ktorá suma je jednoznačne označená ako „započítanie Vašej platby“. Po tomto dátume už žiadne splátky zo strany odporkyne v prospech navrhovateľa realizované neboli, nie sú v histórii uvedené. Pri dátume 23.12.2008 Platobnej histórie sa uvádza text „zrieknutie sa poplatku za zaslanie upomienky“ a pri dátume 26.02.2009 text „zrieknutie sa budúceho poplatku za vedenie účtu“.

Okresný súd založil svoje rozhodnutie na zistení, že navrhovateľom uplatňovaný nárok, o ktorom niet pochýb, že navrhovateľ ho nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávok, je premlčaný. Pritom okresný súd jednak nesprávne vychádzal zo štvorročnej premlčacej doby (aplikoval § 397 Obchodného zákonníka), ale aj nesprávne premlčanie nároku vyvodil zo skutočnosti, že nakoľko od februára 2008 platila odporkyňa veriteľovi splátky po dohodnutej lehote, tým, keďže podľa znenia bodu 7.3. Obchodných podmienok veriteľ bol oprávnený požadovať okamžité splatenie úveru naraz, ak je dlžník v omeškani s platením troch splátok zároveň, potom došlo k zosplatneniu úveru a začala plynúť premlčacia doba. Konkrétne od 13.05.2008, ku ktorému dňu odporkyňa veriteľovi uhradila s oneskorením tri po sebe idúce splátky. Navrhovateľ tak mohol uplatniť svoj nárok na súde najneskôr iba do 13.05.2012.

S uvedeným názorom okresného súdu sa odvolací súd nestotožňuje. Predčasná splatnosť úveru nenastáva automaticky (bez ďalšieho), ale k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, v prípade naplnenia dohodnutých podmienok pre zosplatnenie, musí veriteľ vskutku pristúpiť. T.j. musí odstúpiť od úverovej zmluvy (zosplatniť celý zostatok úveru naraz) právne relevantným spôsobom, a to písomným oznámením o odstúpení od zmluvy a riadne doručeným protistrane - dlžníkovi. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že v súdnom spise sa konkrétny písomný doklad o oznámení veriteľa o jeho odstúpení od zmluvy a o doručení takého oznámenia dlžníčke nenachádza, súdu predložený nebol. Zo spisu je zrejmé, že k zaplateniu celej sumy dlžníčku vyzval až právny nástupca pôvodného veriteľa - takáto výzva je obsahom „Pokusu o zmier“ zo dňa 20.07.2012, adresovaného G. Z.. Kedy bol pokus o zmier dlžníčke doručený, nebolo v konaní zisťované, ani preukázané. V návrhu na začatie konania navrhovateľ (právny nástupca veriteľa) tvrdí, že právo zosplatniť úver využil dňa 26.02.2009, t.j. v deň označený v platobnej histórii ako zrieknutie sa budúceho poplatku“, že premlčacia doba začala plynúť dňa 27.02.2009 a uplynula 27.02.2013, pričom žaloba bola na súd podaná (právo na súde uplatnené) dňa 09.08.2012. Ďalej navrhovateľ uvádza, že v prípade akýchkoľvek pochybností ukončenia zmluvy je potrebné považovať za ukončenie zmluvy podanie návrhu na začatie konania na súd (09.08.2012).

Ak by sme pripustili, že úverový vzťah medzi účastníkmi trval (napr. i po 13.05.2008, prinajmenšom do 09.08.2012), v zmysle ust. § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka a vzhľadom na odporcom vznesenú námietku premlčania (§ 100 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka), súd by bol povinný prihliadať na prípadné premlčanie jednotlivých splátok úveru - že premlčanie jednotlivých splátok začína plynúť odo dňa ich zročnosti.

Odvolací súd poukazom na vyššie uvedené skutočnosti upriamuje pozornosť okresného súdu na nedostatočne zistený skutkový stav, najmä ohľadom splatnosti úveru resp. predčasnej splatnosti úveru, hoci práve táto skutočnosť bola rozhodujúcou pre správne určenie počiatku plynutia premlčacej doby a v konečnom dôsledku aj správne posúdenie a rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil, ako predčasne vydané, a tiež z dôvodu aplikácie nesprávneho právneho predpisu na daný prípad okresným súdom.

V odvolacom konaní odvolaciemu súdu neprináleží nahradzovať chýbajúci právny názor prvostupňového súdu ohľadom právnej kvalifikácie a jej výkladu, na ktorej má byť založené prvostupňové rozhodnutie. Pripustiť takýto postup odvolacieho súdu by mohlo znamenať odňatie možnosti účastníka konania náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov.

V ďalšom konaní okresný súd vo veci znova rozhodne, pritom sa bude riadiť právnym názorom odvolacieho súdu vyslovenom v tomto rozhodnutí (§ 226 O. s. p.). V rámci rozhodovania o trovách konania rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.